

AZ ÁLTALÁNOS ISKOLAI TEHETSÉGPONTOK MŰKÖDÉSÉNEK VIZSGÁLATA

Bencéné Fekete Andrea

Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar
fekete.andrea@ke.hu

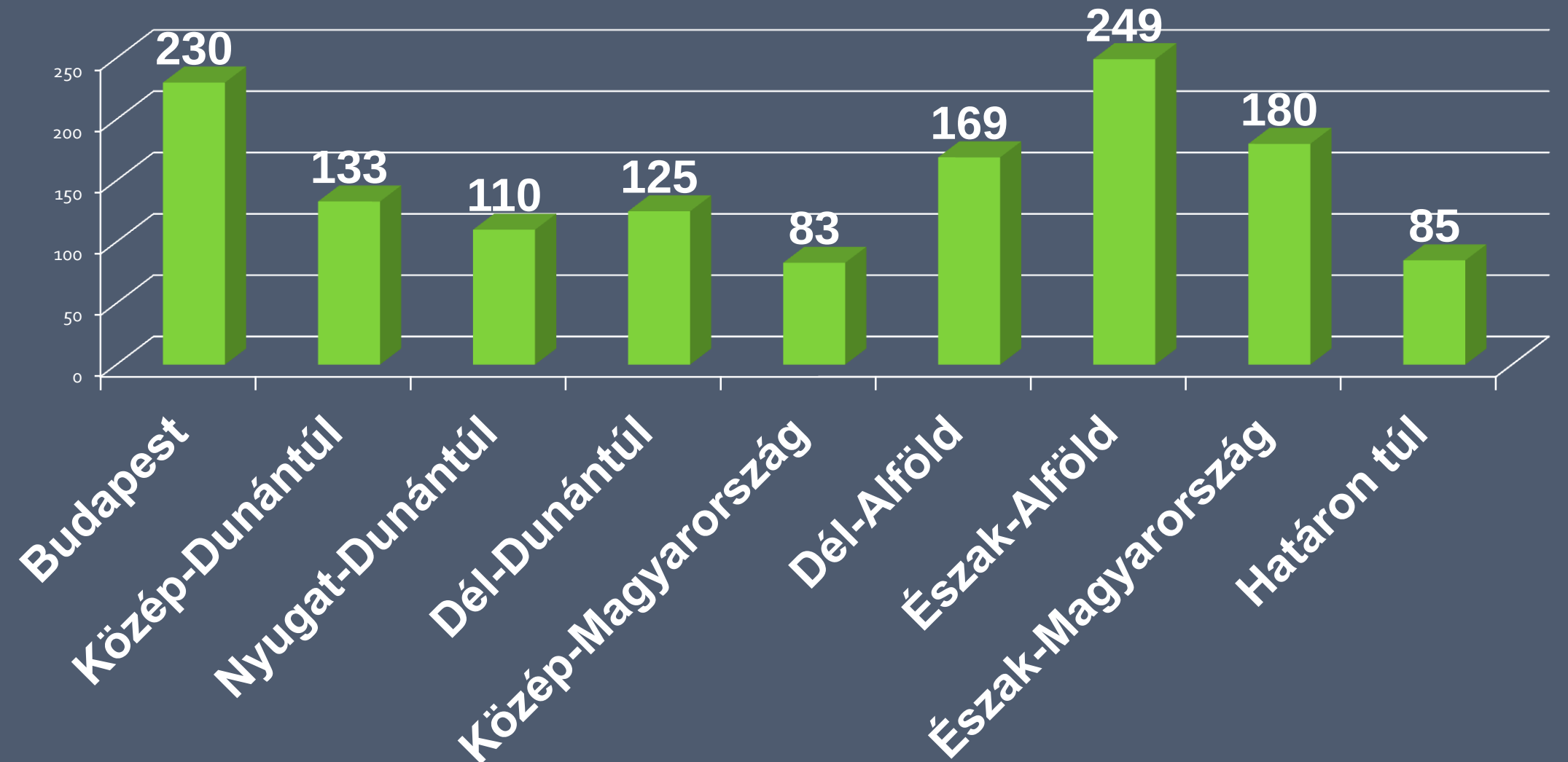

A kutatás célja,

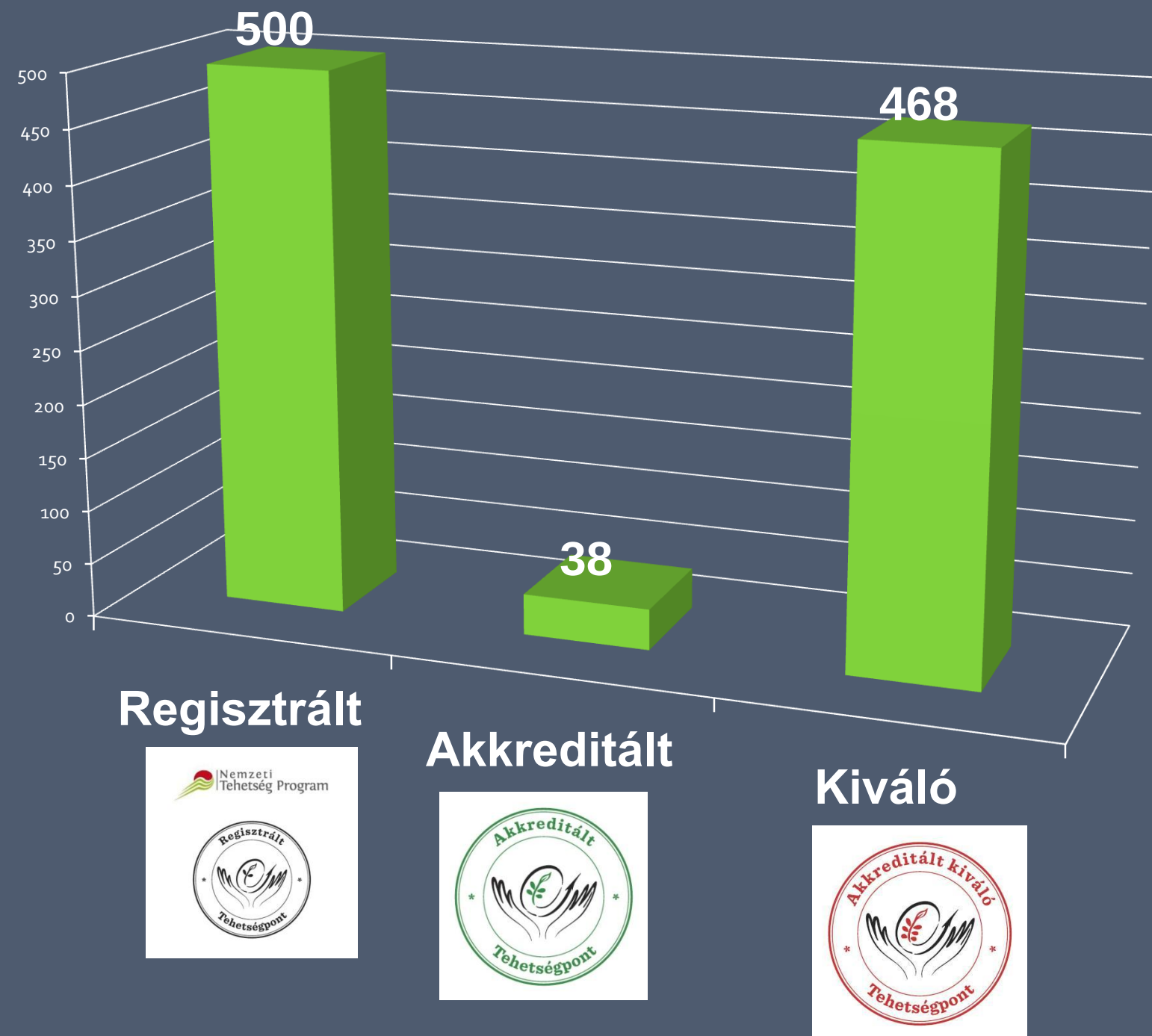
hogy képet nyújtsak az iskolás gyerekek tehetséggondozásának jelenlegi helyzetéről. Magyarországon a tehetséggondozás egyedülálló hálózati rendszerben működik, melynek célja, hogy minden tehetség számára lehetőséget biztosítson adottságainak kibontakoztatásához. Számos Tehetségpont alakult az országban és a határon túl. A Tehetségpontok támogatást nyújtanak ahhoz, hogy minden tehetséges fiatal hatékony segítséget kapjon tehetségének kibontakoztatásához (Balogh – Mező – Kormos, 2011). A jelenlegi vizsgálat során az általános iskolai tehetségpontok működését tártam fel. Dokumentum elemzés során megvizsgáltam a törvényi háttérrel, a Nemzeti Tehetség Programot, és a Köznevelési törvényt.

Ezt követően a tehetségpontok dokumentumai alapján (forrás: tehetségpont.hu, 2020.04.29) arra a kérdésre kerestem a választ, hogy milyen a területi elhelyezkedés, és a tevékenységekör. Áttekintettem a specifikus és az általános programokat, a tehetségpontok hatókörét valamint a hálózati kapcsolatrendszerét.

Általános iskolai tehetségpontok területi eloszlás szerint N=1006

Általános iskolai tehetségpontok minősítés szerint N=1006

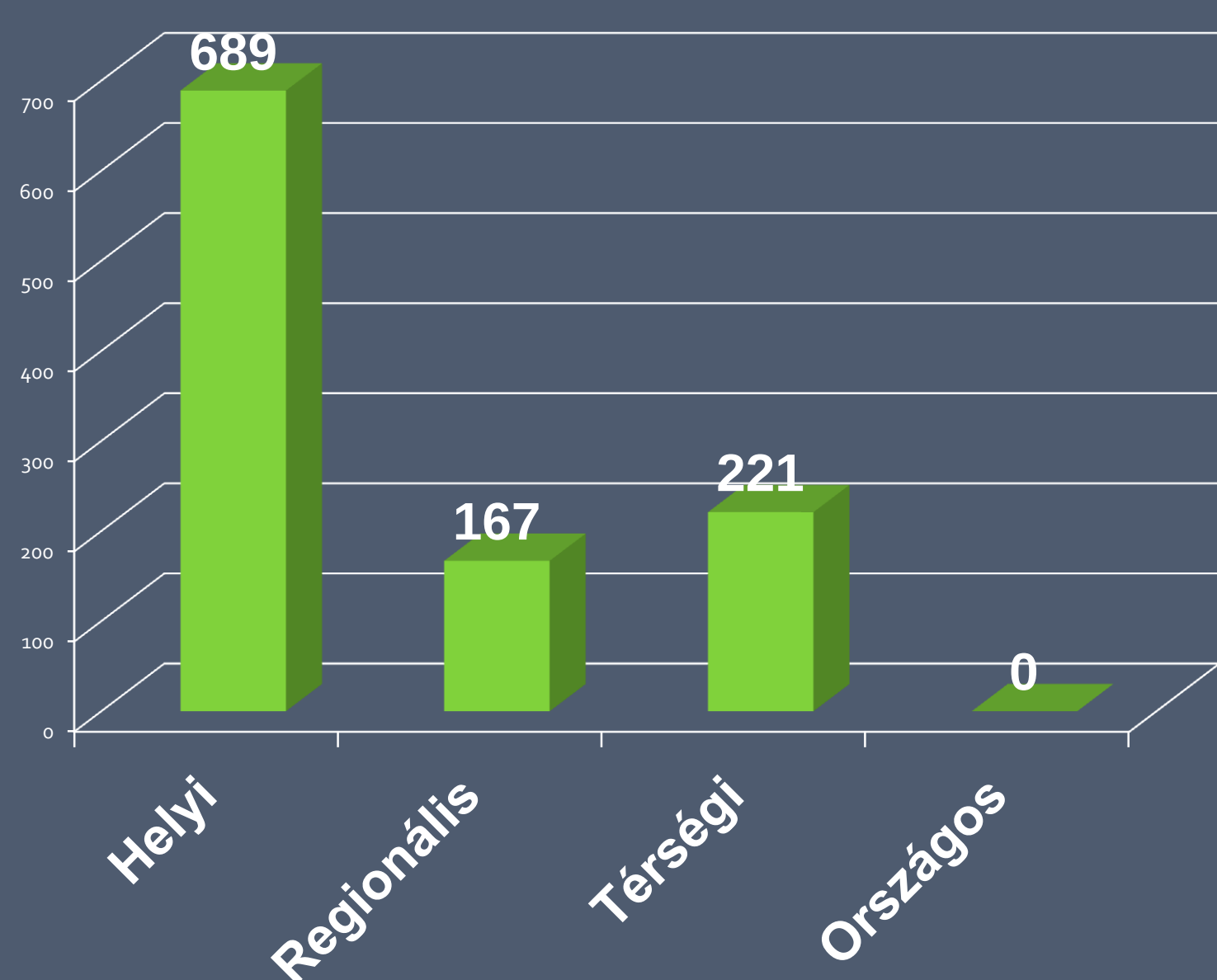

A hatókör és a minősítés

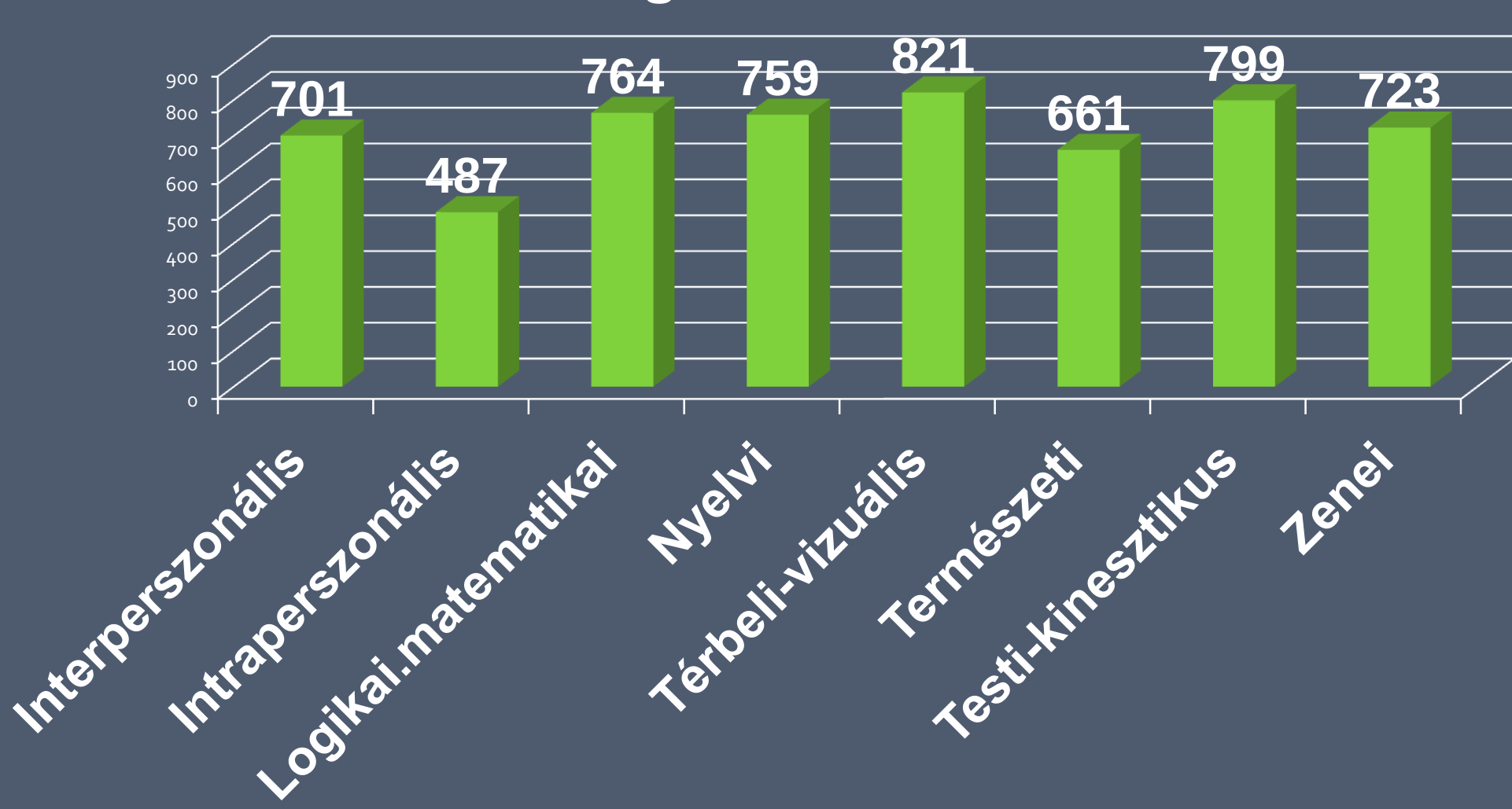
A tehetségpontok hatókörét vizsgálva, az általános iskolai tehetségpontok között nem található működését tekintve országos szintre kiterjedő. A legtöbb általános iskolai tehetségpont 68% helyi, 17% regionális, 22% térségi hatókörű, melyek általában művészeti tevékenységet folytatnak.

A minősítést áttekintve a legtöbb tehetségpont 50% regisztrált, amely azt jelenti, hogy a kezdeti lépést megtették, megalapították a tehetségpontot és elindult a tehetségtámogató tevékenység. A következő lépés az akkreditáció, amely a tevékenység minőségét méri fel. Nagyon jó eredménye, hogy jelenleg az általános iskolai korosztály tehetséggondozásával foglalkozó tehetségpontok közül sokan vállalták a minősítést és 47% kiváló minősítéssel akkreditált, míg csak 4% akkreditált tehetségpont.

Általános iskolai tehetségpontok hatókör szerint N=1006

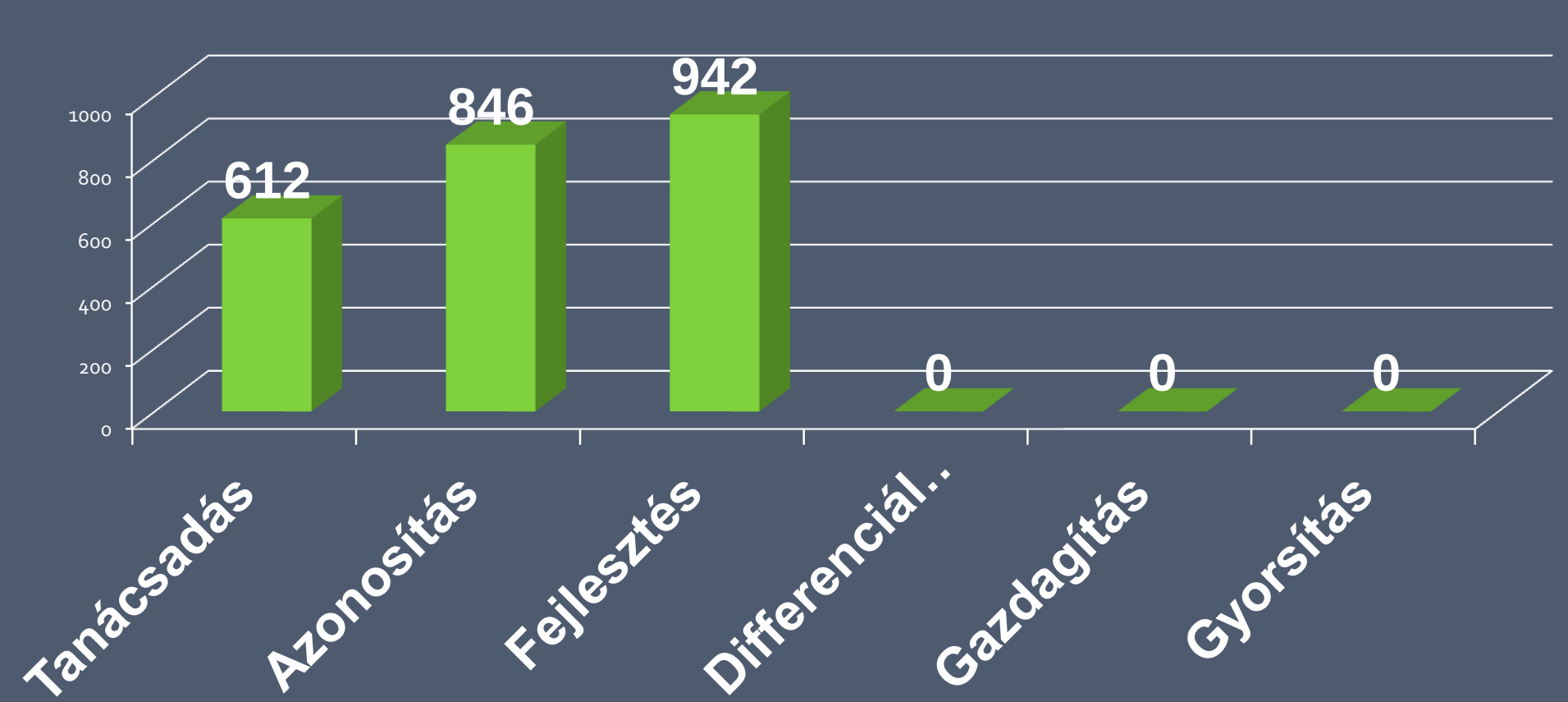
Általános iskolai tehetségpontok tehetségterületek szerint

Tehetségterületek

A fenti ábra a tehetségpont vezetők által megjelölt tehetségterületek eloszlását ábrázolja. Az online rendszerben egyszerre akár több terület fejlesztését is meg lehet jelölni, egyidejűleg célul kitűzni, hiszen az egyes területeket nem lehet egymástól teljes mértékben elhatárolni. A tehetségterületek szerint vállalt feladatok eloszlása megközelítőleg hasonló, ez nagyon jó, mert majdnem egyenlő esélyt tudnak biztosítani a tehetségek fejlesztésére mindegyik területen. Sajnos a természeti terület kicsit hátrébb szorult, ez figyelemre méltó azért is, mert az óvodai tehetséggondozásban ez a második helyen található. Első helyen áll a térbeli-vizuális képességek fejlesztése, ez a tevékenység képzőművészeti, műhelyek keretében folyik elsősorban. A testi-kinesztikai terület fejlesztése elsősorban sportklubok keretében történik.

Általános iskolai tehetségpontok vállalt tevékenységekör szerint

Tevékenységekörök

A fenti ábrán a tehetséggondozás területén vállalt feladatok láthatók, természetesen ebben az esetben is egy tehetségpont több tevékenységekört is megjelölhet. A differenciálást, a gazdagítást és a gyorsítást senki nem jelölte meg, ez érdekes, mert ebben az életkorban már megmutatkozhat egyértelműen, hogy mely területen kiváló valaki, és lehetőség lenne ezeknek a módszereknek az alkalmazására a tehetség legmagasabb szintű kibontakoztatása érdekében. Érdekes azonban, hogy 60% a tehetség tanácsadást tekinti egyik feladatának, feltehetően a szülők számára nyújtanak segítséget ahhoz, hogy tudják gyermekeik számára támogató környezetet biztosítani. A tehetségazonosítást 84% jelölte meg, és a 6-14 éves korosztály tehetségfejlesztésére vállalkozik a legtöbb megvizsgált tehetségpont (94%).

Összegzés

A tehetséggondozás területén törekedni kell:

- a pedagógusok tehetséggondozó módszertani kultúrájának gyarapítására
- korunk gyermekeinek igényeihez igazodó inspiráló, kreativitást fejlesztő, élményt nyújtó, motiváló módszerek alkalmazására
- a tehetséggondozást külön kell választani a mindennapi iskolai tevékenységektől
- ehhez meg kell teremteni a megfelelő környezetet, a személyi és tárgyi feltételeket
- a minősített tehetségpontok számát növelni kell annak érdekében, hogy a tehetséggondozó tevékenység átlátható legyen és mindenhol kiváló, tudatos, minőségi fejlesztést kapjanak a tehetségígéretesek
- a tehetségpontok területi eloszlását is javítani kellene, az esélyegyenlőség biztosítása érdekében, mert még sok fehér folt létezik
- a határon túli iskolákat jobban be kellene vonni a hálózati tevékenységek, főként Károátalján, támogatni és segíteni kellene a magyarok lakta településeken még több tehetségpont létrehozását

Összességében elindult a tehetséggondozás területén egy új, pozitív szemlélet. A tevékenység irányításában kiemelkedő felelőssége van a tehetségpontvezetőnek és a jelenleg lelkesedésből, elhivatottságból sokszor szabad idejükben tehetséget gondozó önkéntes pedagógusoknak.

A tehetségpontok vezetőinek feladatai

Az iskolai oktató-nevelő munkán túli tehetséggondozó tevékenység tervezése, irányítása, szervezés. Kiemelkedően fontosnak tekintik az ehhez szükséges tárgyi és személyi feltételek, az anyagi források biztosítását. A tehetséggondozó pedagógusokat külön képzések keretében fel kell készíteni az egyes tehetségek fejlesztésére, támogatására. A vezetők fontosnak tartanak, hogy törvény írja elő, hogy az intézményeknek ki kell jelölnie egy személyt, aki megfelelő képzettséggel rendelkezik, és munkaköri feladatai közé tartozik a tehetséggondozó tevékenység szervezetése, irányítása.